

CATALUNYA
GROP N.R.

J. A SACO 415
SANTIAGO DE CUBA

BUTLLETI D' INFORMACIO CATALANA

NUMERO 21

PUBLICACIÓ DEL "CATALUNYA" GROP N.R.

JULIOL 15. 1941

CRONICA

De la República de Colombia, d'on, fins ara, no havia sorgit cap veu catalana que parlés des d'Amèrica estant al poble català, hem rebut de la "Comunitat Catalana de Colòmbia", un manifest-prec adreçat a les "Comunitats Catalanes de les Amèriques".

En obrir l'envelop que contenia els exemplars que ens han tramés, ens commogué llegir d'on venia i a qui s'adreçaba, però, ben promte, el goig que havíem sentit s'anà esvaint per a deixar entrar en nostres cors, nó una defallença perquè nosaltres no defallim mai, sinó una pregonia tristor.

En el mentat document es presenta a Catalunya disfrutant de totes les delícies d'un poble feliç i satisfet, amb tots els seus problemes resoltos i gaudint de les mes amples llibertats i d'una serenor i una pau envejables, dintre d'una República Espanyola proclamada des del balcó de la Casa de la Ciutat de Barcelona pel desaparegut President de la Generalitat Catalana, En Lluís Companys i Jover i es reconeix que la guerra que devastá nostra pàtria "finí amb el desastre i el captiveri, dins i fora de Catalunya". Després d'un exordi en el qual s'exposa la necessitat de constituir una organització en que tots els "catalans lliures" estiguin en relació constant i actuïn conjuntament, es demana a les entitats d'Amèrica, proclamïn a En Carles Pi i Sunyer per a que actui com a President de Catalunya i se li concedeixi, d'acord amb el manotejat Estatut, la facultat de formar un Consell Executiu que pugui auxiliar-lo i assessorar-lo.

Signen l'esmentat document un bon contingent de noms als que responen els homes que dintre de la República Espanyola, figuraven en la direcció dels assumptes catalans a la Generalitat de Catalunya, des del moment que va presidir-la En Francesc Macià fins que aquesta va desaparèixer, presidida per En Lluís Companys, posteriorment assassinat.

Acompanyant el referit document i signada en nom de la Comunitat Catalana de Colòmbia, pel Dr. Antoni Trias i Pujol, hem rebut també una lletra ben desconsoladora, per cert. En ella s'ens diu: "Reconeixent unànimement que seria il·lusóri fixar detalls sobre el futur règim o de voler determinar l'extensió o el límit de les nostres llibertats, hem estat però, sempre d'acord, en la necessitat urgent de mantenir una comunicació constant i eficaç entre tots els catalans exiliats i els que residint des d'abans a l'estranger, es sentin identificats amb els mateixos ideals de llibertat".

Recorda Catalá que...

Un Estat no pot, en realitat, interpretar cap ample sentiment de llibertat política, mentre a l'interior del mateix romanguin nacionalitats sotmeses al seu domini i sobirania.

Aquest és el cas d'Espanya. Un Estat artificial, creat i mantingut per la força, no ha resolt mai cap problema de llibertat col·lectiva i está incapacitat per resoldre el de Catalunya. L'Espanya unitària, digui's monàrquica, digui's republicana o digui's com es vulgui, en les nostres ambicions de llibertat, hi veurá sempre la més gran amenaça a alló que ells en diuen "integritat" territorial. Quan més, ens concedirà privilegis per a treure'ns-els quan li convingui i ens sotmeterá per la força, quan ho estimi un perill. Es així tota la història d'Espanya.

L'Estat pot rendir el màxim de justícia i d'equitat només quan constitueix el poder —legislatiu i moderador— de la sobirania d'un ambient geogràfic homogeni; d'un poble amb unitat històrica, lingüística i psicològica; d'una Pàtria natural i definida. En resum: d'una Nació.

Aixó és Catalunya. Una Nació que vol tenir el seu Estat, sintetitzador dels seus sentiments i dels seus interessos.

Només una República Catalana pot satisfer les ànsies del poble catalá. Només amb ella, Catalunya, coneixerá la cultura, la justícia, la pau.

Per la REPUBLICA CATALANA,
ENDAVANT CATALANS!!!

Nosaltres no discutim en aquests moments la personalitat d'En Carles Pi i Sunyer, però com ja fa temps que deixarem exposat en el Manifest que adreçarem als catalans de tot el món, i el qual ferem arribar a tot arreu on sabem que n'hi havíem, nostre punt d'albir i hem seguit repicant, constantment, en nostre Butlletí sobre la inajornable necessitat d'unió de tots els catalans en vistes al futur de Catalunya, ens veiem precisats a fer les nostres objeccions al document al qual ens estem referint.

En primer lloc hem de fer constar la pobra impressió que dona en un document públic, que les personalitats que el signen ens diguin: "que seria il·lusori fixar detalls sobre el futur règim o de voler determinar l'extensió o el límit de les nostres llibertats". Es a dir que els senyors signants de l'esmentada proposta, que segons sembla tingueren d'abandonar Catalunya en ésser envaïda pels "failangistes", no saben, com saben fins els infants, que l'actual situació del món ha de definir-se amb la guerra que avui va escampant-se per tots els continents i que per tant han de triomfar les democràcies o els règims totalitaris. Per lo vist, tampoc saben que de triomfar els darrers, caldria acomiadar-se de la llibertat per a Catalunya; i menys encara, preveuen que si el triomf és de les democràcies, com són els nostres anhels i com sembla projectar-se, serà el moment en que els pobles oprimits, podran esperar la seva alliberació.

Tots els catalans sabem que des de que Catalunya fou sotmesa pels Borbons, no ha sofert mes que ultratges dels dominadors. Tots sabem que ni en la Monarquia, ni en la República, s'ens ha reconegut el dret que tenim a gaudir de plena llibertat. Tots sabem que lo de l'Estatut, fou un escarni i una befa pel poble català, ja que després d'haver-se confeccionat sota el pla que ens traçaren a Madrid, després d'haver sigut acceptat així pel poble català en el plebiscit, encara el Parlament de la República el retallà i el que és pitjor, caigué la República i la Generalitat sense que s'hagués posat en pràctica, totalment. Tots sabem el que estan fent a Catalunya els actuals dominadors, que son continuadors dels del 1714, i si després de totes aquestes coses que sabem, de tots aquestes fets que coneixem encara els homes capacitats de Catalunya diuen que no poden determinar el límit de les nostres llibertats, aleshores tindrem de reconèixer que els catalans som uns pobres infeliços que necessitem sempre el fuet sobre nostres espatlles per a poder anar fent la viu-viu.

Es veritablement espordidor que després de tants arguments convincts com el temps ens ha donat, encara hi hagi catalans que no sàpiguen que unicament la plena llibertat, l'absoluta independència de Catalunya, és l'únic que pot reintegrar-nos a la nostra condició de ciutadans d'un poble lliure i que aquesta condició no la podrem assolir mentre no obtinguem la implantació o la instauració de la República Catalana.

Es a dir que consideren il·lusori fixar detalls sobre el futur règim? Doncs nosaltres entenem tot el contrari. Entenem que precisa la unió de tots els catalans, però una unió veritable, una unió decisiva que faci via amb tot el coratge de que siguem capaços cap a la reconquesta de tots els drets i totes les llibertats de les quals n'és digne el poble català. Sí, hem de formar una unió forta i potent, dirigida pels homes que puguin fer honor a Catalunya i puguin representar-la dignament per a fer saber al món que Catalunya és un poble viu, que vol viure la vida a plena llibertat, amb completa independència i que per tant aspira, i no defallirà mai per obtenir-ho, a la instauració de la República Catalana. Sí, hem de formar una organització, però "evidentment" questa organització no ha d'ésser una repercussió dels partits polítics "catalans a l'espanyola" que en l'hora actual "practicament han desaparegut", sinó que ha d'ésser una unió de forces i voluntats catalanes posades totes, amb el major desinterès i amb tot l'entusiasme, al servei de Catalunya. Nosaltres hem propugnat tothora per a que sigui un fet aquesta unió, nó d'ara, ja en l'any

Una Lletra a Cambó i un Descuit

En Juliol del 1924, el "Comité de Publicitat Catalana de Xile", va adreçar-li a En Francesc Cambó, la següent lletra:

"Il·lustre compatriota: Tenint en compte que haveu vingut a aquestes terres americanes en caràcter ESTRIC-TAMENT comercial i nó com a polític, aquest COMITE s'ha abstingut de tota manifestació envers vostra persona; però sí que es creu en el deure d'endreçar-vos unes quantes de les publicacions que ha fet nostra institució per a que tingueu una mostra de la propaganda que fem els catalans legítims residents a aquestes terres per fer conèixer el plet català.

No dubtem que si algun dia torneu a la política activa, tindreu en compte els sentiments de pur patriotisme que animen als fills de Catalunya que sacrifiquen tots els honors i llumens personals a honor i profit de nostra flagellada Pàtria.

Desitjant-vos una feliç estada a aquesta República a quins habitants tenim d'agrair la seva ajuda moral a favor de nostra causa, tenim el goig de saludar-vos molt atents i s.s.

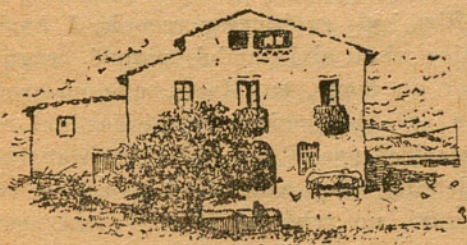
Per "El Comité de Publicitat Catalana de Xile" signen el Director, Sub-Director i el Secretari".

Hagués estat molt oportú, que una lletra per l'estil d'aquesta, les entitats catalanes d'Amèrica, l'haguéssim adreçada als personatges polítics que han vingut a residir als diferents països d'aquest continent. Principalment a aquells que no s'obliden de fer remarcar la seva condició de polítics "catalans" i fan un trist paper com a tals, en presentar-se com a bons espanyols en les seves converses i manifestacions a la premsa. Sota aquest punt de vista és lamentable que es diguin **polítics catalans** perquè aixó no té altre valor que acceptar voluntàriament una humiliant classificació dintre l'estructura general de la política espanyola. La carta, molt oportuna, dels patriotes de Xile a Cambó, en els temps de la Dic-

tadura i que aquest va saber respectar, tenia la virtut d'assenyalar-li el deure més elemental que té tot català a l'exili; el de destacar el fet diferencial català per a que no es consideri a la collectivitat catalana com a una de les tantes regionals espanyoles. I aquest deure és més indefugible quan més alta ha estat la significació política del personatge, perquè és més gran el mal que fa.

Si aquella lletra esqueia a Cambó, campió de l'Espanya gran, aleshores que Catalunya patia sota la bota militar, és evident que escauria també ara, als campions, masses, de l'Espanya Republicana gran (entre els quals no hi manquen tampoc ex-ministres) quan la Pàtria pateix igualment, altra dictadura, militar i militarista.

Ens dol, per nostra part, no haver-hi atinat.

La terra és el nom de la Pàtria, la terra catalana és la Pàtria catalana, totes les generacions ho han consagrat. La terra dels pares que guarda les despulles dels nostres morts, guardarà les nostres i les dels nostres fills, és la terra viva de les generacions que són, el pit mai assecat que nodrirà les generacions vivents, com ha nodrit les passades.

**CATALUNYA, PETITA O GRAN,
ES LA UNICA PÀTRIA DELS CATALANS.**

**ESpanya NO ES LA NOSTRA
PÀTRIA, SINO UNA AGRUPACIO
DE VARIES PÀTRIES.**

1923 tractàrem de fer la Federació d'Entitats Catalanes de l'Amèrica; tornàrem al mateix, quan el venerable Avi, feu el viatge per aquest continent, l'any 1928 i ara, tot just acabada la tarrabastellada que feu caure a Catalunya en poder de l'allau invasora, ho hem tornat a propugnar. Es dones un fet que nosaltres som els primers en reconèixer la necessitat d'una forta unió de tots els catalans i que lluitem i estem disposats a laborar per a que l'obtenció d'aquesta unió sigui un fet, lo més aviat possible. Però entenem també i per això lluitarem, que els catalans hem de dir d'una faisó solemne i decisiva que volem la independència de Catalunya com a única mitjà de poder subsistir la personalitat indiscutible del nostre poble.

Es que no en tenem prou encara tots aquests senyors que han tingut de sortir de Catalunya foragitats pels invasors, amb tot el que ha esdevingut a Catalunya des del 1714 ençà? Es que no han pogut convencer's de que no podem esperar mai la nostra llibertat atorgada bonament pels polítics espanyols? Es que no estan escarmentats encara de com els han ensarronat continuament? O és, senzillament, que els hi és més suau tornar a una República Espanyola per a seguir xuclant del pressupost sense "perill de trencadissa"? Si és així que ho diguin d'una vegada però que no vinguin dient que volen una unió de tots els catalans reconstituïnt un Govern de la Generalitat que no era altra cosa que un govern sotmés als capricis i exigències del Govern espanyol que radicava a Madrid i que, quan li convingué traslladar-se a Catalunya, ho feu i allí mateix desconsiderà el Govern de Catalunya. Sí, fem la unió i elegim els homes que tinguim que menar el poble català cap a la seva alliberació. Però no parlem de reorganitzar el Govern de la Generalitat en l'exili. Elegim, sí, un Govern de la República Catalana, però no un govern "de dedo", com diuen per aquí, designat per cartes més o menys laudatòries per a la persona que s'ellegeixi. Nò, convoquem una Assemblea que sigui la veritable expressió del pensament i els sentiments dels catalans i que d'ella, sorgeixi el Govern futur de Catalunya i amb una organització completa que el posi en contacte amb totes les organitzacions que l'apoin arreu del món, pugui desenvolupar una gestió seriosa en nom i representació del veritable poble català quina única mínima aspiració, en tenim el ple convenciment, és l'obtenció de la independència absoluta i el que pugui ésser considerat per tot el món, com un poble lliure.

Si, fem la unió amb tota la pressa possible perquè els moments són apremiants i és d'urgent necessitat que poguem organitzar-nos per a que, ja des d'ara, poguem laborar prop de tots els pobles a fi de que quan arribi el moment decisiu de la nova estructuració del món, hi hagi un Govern de la República Catalana que reclami i exigeixi el reconeixement del nou Estat Català, davant el món.

Celebrem l'Assemblea en el lloc que sigui. Fixem-nos també en el lloc preminent que avui ocupen els Estats Units, junt amb Anglaterra, en el possible esdeveniment del món civilitzat. Fem l'Assemblea, estructurarem el moviment que hem de desenvolupar; tracem el camí que s'ha d'emprendre i seguir, elegim els homes que han de dirigir-nos i desenvolupar les tasques a realitzar per a obtenir el triomf de la causa de Catalunya i aleshores podrem dir que la unió dels catalans és una cosa seria, vital i efectiva i que Catalunya, amb una representació que plasmí el sentir i el voler del poble català, estarà representada en la lluita que sosté el món contra el totalitarisme i ho estarà també en el moment i lloc que, al costat de tots els pobles avui sotmesos pels bàrbars, s'hagin de reconèixer els drets dels pobles a governar-se lliurement. Fem l'Assemblea, procurem elegir amb acert els que han de dirigir-nos i, siguin quins siguin, els que resultin elegits, empenem la tasca definitiva que porti a Catalunya la seva independència.

Som en els moments precisos que devem parlar clar. La nostra ambició de llibertat ha de tenir una manera unànime d'expressar-se. Ja no podem perdre mes temps en la indecisió i en el joc enganyós de les paraules inconcretes, perquè, amb la Pàtria, s'hi ha jugat massa i no no s'hi pot jugar més.

Hem passat una experiència que ha estat una lliçó molt dura pels catalans. I aquesta experiència i aquesta lliçó, demanen una rectificació de procediments. Les coses no poden tornar al seu estat anterior.

I aquí s'origina la primera qüestió. On comença aquesta experiència?

Per alguns, comença després de la desfeta quan, perduda tota esperança de salvació per la Pàtria, seguí un éxode sense precedents en nostra història i la magnitud de la catàstrofe els feu meditar sobre la seva actuació passada i els errors comesos. Són aquests, salvades raríssimes excepcions els polítics catalans. Massa tard, es denunciaren pactes i unions quan havien practicament esdevinguts inútils, i, aquesta és la veritat, els feien nosa, ara, que necessitaven emprendre una campanya **sentimental** per reforçar les seves personalitats desacreditades en un exercici polític totalment fracassat. D'haver existit un profund i sincer propòsit d'esmena, no s'alçarien tantes veus com s'alcen a Amèrica, sostenint per Catalunya, encara, una concòrdia amb l'enemic.

Per nosaltres i pels que tenim consciència del que representa la Pàtria, l'experiència comença en el moment aquell que, uns emisaris catalans, influïren en la resolució de Macià, qui marcà la fita més alta del nostre moviment nacionalista, per renunciar a la República Catalana proclamada el 14 d'Abril, abans que els espanyols proclamessin la seva i sense la qual, possiblement, no haguéssim pogut fer-ho.

Per que aleshores renunciàrem a l'exercici de la nostra sobirania, tota la nostra política va quedar subjecta a la ineptitud espanyola i s'originaren totes les calamitats i sofrírem la desfeta, doblement castigats tothora, per

ésser catalans i per haver estat imbecils.

Quan tot ho hem perdut i és una exigència imperiosa del moment marcar les rutes definitives de la nostra col·lectivitat com a Nació, amb lamentable oblid de la situació passada, s'invoca el règim de la Generalitat com un cas de justícia realitzat per Espanya i es fa referència al recobrament de la Pàtria nostra, no pas en el sentit d'una reintegració total de l'ànima al cos, és a dir, cap a la creació d'un Estat propi, sinó de retorn a aquella situació despreciable, d'inferioritat política i de subjecció a l'Estat. Si constituí una befa, aleshores, aquella defensa que en feren els nostres polítics de la situació en que quedava nostra Pàtria, per haver estat burlada la voluntat dels catalans, és més escarni, encara, defensar-la ara i una bufetada llançada al rostre de tants i tants catalans que pateixen fam i misèria i tota mena de privacions, per Europa i Amèrica, sense altra culpabilitat que la d'haver seguit de bona fé la política suicida i de rebaixament moral, iniciada el 17 d'abril del 1931. És negar aquella mateixa experiència que tan sovint s'invoca, persistir en la defensa d'aquella situació de gràcia, quan Espanya que mai va tenir temps d'implantar íntegrament aquell mateix Estatut que s'avingué a donar, palesà la seva tradicional mala fé, tractant de sabotejar-lo de totes les maneres i fins d'extrangular-lo a darrera hora per a coronar-ho tot, en premi a una lleialtat que no es mereixien fent-nos el retret de sabotejadors, de traidors i responsables de la derrota. Tots ho sabem però els nostres polítics ho saben millor que ningú que aquell règim autònom que s'anomenà Generalitat, no fou la voluntat dels catalans, sinó, solament, alló que pogué salvar-se, després d'haver comés el més greu error polític, sacrificant en holocauste a la "concòrdia" la República Catalana que, aquesta sí, fou la legítima voluntat dels catalans. La primera transacció, segon sacrifici a què s'obligà al poble català en profit de la consolidació del règim republicà a Espanya, fou l'Estatut plebiscitat per

la gairebé totalitat del nostre poble i del qual, Espanya, va cómodament prescindir-ne.

I què cosa es pretén ara, un nou sacrifici en els moments crucials del món i els decisius de la nostra vida nacional? Sacrificar novament les nostres legítimes ambicions de llibertat, en ares de la consolidació d'un nou règim unitari espanyol? Es aquesta la nova jugada? On és el seny dels nostres polítics?

Amèrica, de cap a cap, va repudiar aquell Estatut. Les Entitats més prestigioses no poden desmentir el que signaren en Manifestos i publicaren les seves revistes en editorials saturats de sana doctrina nacionalista. I Amèrica obrà així, perquè és el sentiment i solament el sentiment que la fa actuar; no hi té barrejada la seva consciència amb els baixos interessos polítics i els egoïsmes personals. I Amèrica obrà així també, perquè cregué en un home, en Macià, que encarnà la seva ideologia i va ajudar-lo i es sacrificà per ell i li donà l'embranchida definitiva cap a la glòria. Amèrica, en canvi, no rebé de Macià, altra cosa que la convicció, confirmada pel desastre que ha ocasionat haver-la abandonada, de la única solució satisfactòria: la República Catalana.

Els seguidors de Macià, aquells que saberen aprofitar-se del prestigi d'un home, guanyat en una vida de constant rebel·lia, sempre creixent en intensitat, el traïren primer, el convertiren en bandera d'inconfessables interessos després, per a no recordar-se més d'ell, en el que fou d'intransigent, en el que significà per Catalunya, precisament, pel seu esperit indomtable. Avui, aquells que ho deuen tot a Macià, els que es diuen, nosaltres no els hi podem dir, seguidors de Macià, s'esforcen en fer sentir la seva veu, cridant a la prudència: res d'estridències ni de radicalismes ideològics, res de parlar d'independència ni de República Catalana; la nostra ambició de llibertat no pot definir-se, diuen, és necessari, així entenen ells que ho reclamen els moments actuals, que quedí imprecisa, oscil·lant com una fulla al caprici dels vents.

A L E R T A

I a base d'aquesta barreja de covardia i d'indecisió, es pensa arribar a una unitat catalana, a crear organismes capacitat per recobrar, sigui en aquest cas la que es vulgui la forma de recobrament que s'imaginin, la Pàtria perduda, respondre a l'imperatiu del moment i el que és més important, infondre una moral patriòtica indispensable a la col·lectivitat catalana en general; recobrar consciències perdudes o extraviades, reanudar la nostra obra cultural i la més urgent d'auxili al necessitat; destacar el fet diferencial català i internacionalitzar el nostre problema.

Alerta catalans, que, darrera de tot aixó, si no existeix sembla existir una confabulació política.

Quina mena d'arguments oposen a la definició unànime dels catalans de que volem la independència política, és a dir, una sobirania pròpia, un Estat propi, una República Catalana?

Aquests. Que no es possible precisar quines seran les llibertats futures. El gran nombre de catalans tebis, indecisos o endarrerits en la seva evolució sentimental.

Cap del dos arguments té una base sòlida. Encara més, el primer d'ambdós, equival a la desqualificació completa dels ex-prohoms que avui alcen la veu en aixó que sembla tenir totes les característiques d'una jugada política al vell estil. Precisament perquè és desconeixen les situacions del futur del món, cal que nosaltres ens anticipem a definir-nos ben clarament, perquè se'ns tingui en compte. És evident que hem d'ésser nosaltres els primordialment interessats en definir-nos, nó el altres que ens hagin de definir. No és pas el món que demana a les nacionalitats oprimides una prèvia conformitat a les seves ulteriors decisions, sinó que, el que demana, és el concurs d'aquestes nacionalitats oprimides per a estructurar l'humanitat futura sobre unes bases més justes que les que havien existit i per aquest concurs, cal la definició clara i precisa i demostrar la justícia i la raó que ens assisteix. És imprescindible una definició terminant i unànime. Nostre deu re és incorporar a Polònia, a Txeco-

lovaquia... ¡a Catalunya!

Que el triomf de les democràcies implèica la desaparició del règim totalitari avui existent a Espanya, és evident. Però el que no és tan evident, és que la desaparició d'aquest règim, impliqui, necessàriament, la restauració del darrer règim republicà espanyol. La darrera República Espanyola, nasqué amb les mateixes tares unitàries de la Monarquia. Retingué la herència amb els mateixos fins d'exploatació que aquesta. No ens perdoná res del que ens corresponia com als altres, i ens feu pagar, a més, tot lo nostre. Limitá la nostra llibertat, tant com li fou possible, escoltant únicament la seva pròpia conveniència. Les concessions que ens feu, tingueren la mateixa inestabilitat que aquelles dels temps de la Monarquia. Perillaren sota els diferents governs i no ens les arribá a prendre, perquè no hi fou a temps, però les obstaculitzá tot el possible i no ens les acabá de donar mai.

Un Estat fictici, creat i mantingut per la força, que esclavitza a Catalunya, a Bascònia, a Galicia, interfereix l seva acció i retarda el seu progrés, un **Estat opressor**, no pot subsistir en un món democràtic, sense una total variació en la seva constitució interna. Podria subsistir únicament amb la nostra ajuda, renunciant, per no alçar-nos mai més, als drets inherents a la nostra nacionalitat. El dia de demá, quan la llei natural indefugible, ens impulsés a reclamar els nostres drets, el món sencer es revoltaria contra la nostra actitud, acusant-nos de nostra covardia i nostra ineptitud presents.

Aquella República, no pot tornar mai més, perquè constituiria una amenaça immediata a la pau del món. Ens cal precisar la nostra posició i definir el nostre anhel d'independència, prescindint d'Espanya que és una incògnita que sols té per nosaltres un interès reflex.

Es pueril, per no dir criminal, oblidar-nos dels nostres propis afers, renunciar a la més gran Catalunya, per possibilitar un nou règim espanyol, on totes les probabilitats serien les de no veure reconeguda la nostra personali-

tat, amb totes les seves conseqüències.

Res hi ha que pugui induir a pensar el contrari, perquè aquells homes, d'aquella República, cap d'ells, s'ha manifestat en un sentit oposat a les tàctiques unitàries que són la vida i l'essència d'Espanya, ni a renunciar a la seva hegemonia política.

Si no es tracta d'una toçuda persistència i una incomprendible adherència a sistemes polítics, totalment fracassats, hem de creure que es mouen hàbilment els fills d'una trama, on la nostra bona fé patriòtica pot ésser posada en ridícol i defraudades les esperances de tots els catalans que confiem en la natural reacció patriòtica i esperem com a primera conseqüència, la superació ideològica dels homes, que per haver estat actors de tot un procés polític de desnacionalització, els cal, com a primer pas per a reivindicar-se, abraçar l'ideal d'independència, que és l'únic ideal que pot agermanar-nos i restaurar la mútua confiança per a treballar plegats, en la més gran de totes les empreses: la República Catalana.

Fa molt bonic demanar a tots els catalans que prescindin de les seves ideologies polítiques, socials i religioses, per concloure una unitat catalana. Però prescindir, no vol dir renunciar. Es demanar-los la lògica i natural supeditació de tot interès al primordial de la Pàtria. Es demanar-los la seva cooperació, obligats com estem tots per un igual, per enfortir el medi on han de produir-se, que és la Pàtria i crear les circumstàncies indispensables per al triomf de tota idea, que és la llibertat. Però renunciar-le s, mai. Ningú te dret a demanar a un altre que renunciï a la seva convicció religiosa ni a la seva concepció social si en aixó aprecia contribuir al benestar de l'humanitat. Ni a privar-lo tampoc de fer adeptes, sota una concepció doctrinària, dintre els límits d'una moral patriòtica indispensable.

Perquè aixó és així i no pot ésser d'altra manera, hi ha una sola fórmula per a la unitat real i efectiva de tots els catalans. Aquella que comprén el medi viu, i garantitza la llibertat: la independència de la Pàtria.

Per obtenir el concurs decidit i entusiasta de tots els catalans, per a fer profitosos els sacrificis presents, cal aquesta definició: República Catalana.

I és ara que hem de proclamar-ho, no deixar-ho per després. La llibertat d'un poble és sempre un problema urgent, però ara, ho és més que mai. És més urgent que mai perquè tenim que reconstruir, moral i materialment, la nostra Pàtria. La unitat nacional, element indispensable de triomf, és el lloc comú on convergeixen totes les activitats quan hi ha una verdadera consciència patriòtica. Abans, no va produir-se perquè privaven els interessos sectaris, de partit i de capelleta, i eren preferents els interessos generals de la República Espanyola, als de la pròpia Catalunya. Fou així fins el darrer moment i les escasses veus del patriotisme sincer, quedaven ofegades per la beòcia dels inconscients. Per Catalunya i per la República (la República Espanyola) fou llargament el lema protegit pels majoritaris, corejat pels altres que es repartien les engrunes del favor oficial.

El període polític que comprén la existència del Govern de la Generalitat, pot qualificar-se de funest. Mai no s'havien profunditzat tant les divisions entre els catalans, mai no s'havia arribat a un desconeixement tan gran del que és una moral política, mai no s'havia arribat a unes proporcions tan exagerades de col·laboració amb l'enemic, ni mai tampoc, no havien adquirit una virulència tan extraordinària, les diferències polítiques, socials i religioses, entre nosaltres. Per aixó portem prop de tres anys parlant d'unitat i aquesta encara no s'ha produït. Perquè els soles, en l'ànima nacional, han estat profunds i hi ha un natural recel i una justificada desconfiança. I la reacció patriòtica encara és més lenta, perquè els nostres homes públics no s'han decidit encara a rectificar, que equival a dir que mantenen la seva fidelitat als procediments i les tàctiques anteriors.

La reacció patriòtica, aleshores de Primo de Rivera quan, nacionalment, no estàvem tan corromputs, fou ràpida i decidida. Si algú creu que no estem en lo cert, que repassi, no pas mentalment, sinó aquí mateix a Amèrica, on tots podem contribuir a informar-lo materialment d'aquell període

i se'n convencera. Que repassi el nombre de publicacions i d'activitats dutes a terme pels catalans, de l'un extrem a l'altre del continent Americà. Que es fixi en la qualitat, en la intensitat i en el tó. En el nombre d'entitats catalanes que existien aleshores i les que existeixen ara. Que es fixi en les llistes de socis de les mateixes entitats en circumstàncies d'adhesió i progrés constant, en l'abrandament patriòtic que era esperit de sacrifici i impaciència per l'acció. En la intensitat de l'ideal que les convertia en centres de conspiració, per arribar al màxim quan la presència de Macià, vá infundir-les la més alt fé, i s'arribá a un punt que avui, quan és més necessari, el temen, els que es diuen seguidors d'ell: L'Assamblea Constituent que vá aprobar el Projecte Provisional de la Constitució de la República Catalana, sota la seva presidència, celebrada a l'Havana, l'any 1928.

La unitat catalana és la primera pedra de l'edifici que hem de bastir, des d'ara. I ha d'ésser sòlidament construïda. La lliga dels materials ha d'ésser perfecta i no ho seria pas sota definicions ambigües o sota cap definició, com és pretén. Per aquest camí, enfortiríem l'obstacle més gran per arribar-hi; el recel i la malfiança.

No, catalans d'Amèrica, alerta!

La unitat dels catalans, no por fer-se a base de la massa confusa dels indiferents, dels indecisos, dels assimilats, dels set-messons, dels incapaços d'obrar perquè no tenen el concepte del deure ni de la responsabilitat, de la galeria, que enamora solament als homes que enyoren la levita del laic, les posicions i les preeminències perdudes perquè la necessiten per a que els ajudin a reconquerir-les. Aquests són els únics que no volen que es parli d'estridències, ni es malparli d'Espanya, per a no esverar-los i perquè no saben quines coses ens reserva el destí. Però ells conèixen, com nosaltres, que la única manera de fer-los vibrar patriòticament es parlar-los de la grandesa de nostra Pàtria, del seu destí en el món, de la nostra concepció de la llibertat, incompatible amb la intolerància de Castella i, principalment, predicar-los amb l'exemple, de la nostra germanor, de la unitat feta presència, de tots els catalans, els de més dissímiles idees, per treballar col-

ze a colze, per un interès comú, la pàtria independent.

Alerta, catalans! En la proclamació de la República Catalana, hi ha la única garantia possible de que tots els catalans serem respectats. De que ningú serà defraudat. Hi ha la única causa que justifica la unitat catalana que ha d'ésser perdurable i ha de tenir en el futur la mateixa raó d'ésser que te ara, fins haver aconseguit plenament la nostra llibertat. Si les circumstàncies, que no ho creiem, no fossin propícies a la nostra independència quedaria vibrant en l'aire la nostra voluntat, decididament proclamada. I a la nostra política, li hauríem infós una moral patriòtica indestructible que asseguraria el nostre triomf definitiu. Sabriem resignar-nos, sota aquestes circumstàncies, a la nostra sort, perquè tots i en benefici de tots, hauríem complert el nostre deure.

Solament en l'exercici de la nostra sobirania, poden quedar garantitzades les ulteriors decisions del nostre poble. I en aquesta urgent necessitat de proclamar el nostre anhel de llibertat, de que volem un Estat Lliure, com a fet jurídic que correspón al fet social de la nacionalitat, deixem establerts els principis que hauran de garantir al nostre poble les seves preferències polítiques i exercitarem des d'ara, la pràctica de la convivència i de la comprensió mútua, tan necessària en els moments actuals quan, com a conseqüència de la lluita passada, hi hem portat el frecc sentimental i l'aversion personal, com a una trista herència.

Catalans d'Amèrica, definiu-vos, davant d'un problema de tan alta transcendència!

La Pàtria pot derivar cap al cim o cap a l'abim!

La paraula de Macià vibra encara portada de Nord a Sud pels aires d'Amèrica. Nosaltres no l'hem prostituïda i acceptem la seva herència que és la més gran afirmació de l'error comés per inducció dels esperits pusilànimes que avui preténen dissimular-ho i el retret més rotund a la ingratitud espanyola: "Haurem de fer un altre 14 d'abril, però totalment català".

El 14 d'Abril marcá la fita més alta de la nostra lluita per la llibertat. Decidim-nos valentament, a reconquerir la República Catalana.

Per la República Catalana, Catalans, Alerta i Unim-nos!

ACTIVITATS CATALANES

XILE.— El CENTRE CATALA, de Valparaiso, Xile, va renovar en Maig darrer el seu Consell Directiu, el qual és ara integrat pels següents senyors: Antoni Pedrals, President; Lluís Busquet, vice-president; Ramón Puig, Secretari; Moisès Serra-Jovenich, Vice-Secretari; Josep Urtueta, Tresorer; Frances Fullá, pro-Tresorer; Jaume Parramont, Bibliotecari i Antoni Pedrals Vargas, Vicens Casimiro, Josep Bofill, Joan Bofill i Artur Vilabella, Vocals.

REPUBLICA ARGENTINA.— També del CENTRE CATALA de Buenos Aires, hem rebut una comunicació assabentant-nos la constitució del seu nou Consell Directiu, en virtut de l'Assemblea General realitzada el dia 30 de Maig darrer i el qual ha quedat constituït de la següent manera: Sr. Florian Bases, President; Francesc Colomer, Vice-President; Josep Agras, Secretari; Josep Cabré, Vice-Secretari; Joan Badia, Tresorer; Joan Sagalá, Pro-Tresorer; Josep Orfila, Bibliotecari, i Srs. Martí Ferrán, Miquel Gispert, Valentí Jordana i Josep Puig Trinxé, Vocals.

El CENTRE CATALA va celebrar la nit del 26 de Maig proppassat, la Vetllada Intima XXIX, en la qual fou presentat un quartet de violoncels integrat pels notables concertistes catalans Ramón Vilaclara i Joan Castellvi i distingits professor del Teatre Colón, de la capital Argentina. També fou presentada la distinguida soprano Antonieta Meulnet, la qual va omplir la segona part del programa. Foren interpretades obres de Bach, Schubert, Wagner i Ohlman. Per al 26 de Juny estava anunciada la Vetllada Intima XXX a càrrec del notable pianista argentí Miguel Beloff.

En una vetllada a honor de la diletant actriu Concepció Lleopard de Seras, pel Quadre Escènic del Centre Català, va representar-se el dia 7 de Maig, el drama en tres actes "L'Huracà", de Carme Montoriol i Puig.

L'esmentada Entitat té en preparació per a mitjans de juliol, un home-

natge a la memòria del Mtre. Amadeu Vives, amb la representació de l'obra lírica "Bohemia", en versió catalana, i l'escenificació de la famosa cançó "L'Emigrant".

JOCES FLORALS DE LA LLENGUA CATALANA.— El primer diumenge de Maig d'enguany, segons tradició, es celebraren en el sumptuós local del Centre Català, de Buenos Aires, els Jocs Florals convocats el passat novembre. L'assistència fou nombrosíssima tant pel desig de conèixer qui havia guanyat els premis, com per l'afany d'assistir a un acte d'afirmació catalana en què que més caracteritza nostra nacionalitat: la llengua. El senyor Josep Escolá, President del Consell de la Comunitat Catalana de la República Argentina, declarà oberta la festa i el mestre Jaume Pahissa, com a President del Consistori, pronuncià el consuetudinari discurs presidencial. El Dr. Ramón Escarrá, Secretari del Consistori, llegí la Memòria que es judica com a un excel·lent treball literari i una sòlida crítica de les obres premiades.

Guanyà la Flor Natural i ensem amb l'Englantina i la Viola el poeta Domènec Perramon, actualment resident a

Londres. En aquests Jocs Florals s'ha repetit el cas de Mossén Cinto, d'ésser un mateix el guanyador del tres premis i resultant, per tant, d'un sol tret, Mestre En Gai Saber, el poeta Perramon.

Aquest va designar per a representar-lo al Sr. M. Serra i Moret el qual va designar Reina de la Festa a la Sra. Sara Planas de Llorens. La composició guanyadora de la Flor, va ésser llegida pel Sr. Serra i Moret. La de l'Englantina ho fou pel Sr. Ramon Ribera i el Sr. Josep Orfila, llegí la premiada amb la Viola.

Agusti Bartra, actualment resident a l'Havana, va guanyar la Copa Artística per la seva prosa "Nómada". Va representar-lo el Sr. Ramón Girona el qual va llegir un fragment del treball premiat.

X. Benguerel i C. A. Jordana, resultaren guanyadors del Premi Fastenrath i del premi Concepció Rabell, respectivament. El premi ofert a la millor Monografia sobre els Jocs Florals de Barcelona: la seva història i els seus homes, va ésser declarat desert.

El mantenedor Sr. Joan Merli va llegir el discurs de gràcies i el president del Centre Català clogué l'acte

EL BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ CATALANA, aspira a ésser un lligam entre tots els catalans. El servim gratuïtament a tot català que el sol·liciti i a aquells altres les adreces dels quals ens siguin facilitades.

Els qui estiguin d'acord amb la nostra obra patriòtica i vulguin ajudar-nos al seu sosteniment i a la seva creixent expansió, poden fer-ho, retallant i enviant-nos el següent cupó:

En.....
Resident a.....
Professió.....
País.....
contribueix al sosteniment del BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ CATALANA, del CATALUNYA GROP N. R., de Santiago de Cuba, amb la quantitat de:.....

magnífic el qual quedarà en la memòria de tots aquells que varen tenir el goig d'assistir-hi.

El CENTRE CATALA de MENDOZA, Argentina, va celebrar un gran Ball de Gala, el dia 24 de Maig passat. El 31 d'aquell mateix mes, va tenir lloc la segona Vetllada Catalana de l'actual temporada, posant-se en escena, sota la direcció del senyor J. Cucurella-Caulús, el vigorós drama d'Adrià Gual "Silenci". La segona part estigué a càrrec de les Srtes. Marta Blay, Rosa Salvatella i Montserrat Vendrell, en l'execució al piano de diferents obres i de les Srtes. Concepció Agustí Badia i Camèlia Rovira Arís en la recitació de poesies de Maragall i Teodor Baró. La tercera Vetllada Teatral esta anunciada pel 28 de Juny.

CUBA.— El dia 15 de Juny propas-

sat, un gran nombre de famílies del CENTRE CATALA de l'Havana, entre elles, les del Sr. President i gairebé la de tots els membres del Consell Directiu, varen fer un dia de camp a la finca de recreu i producció que posseix l'ex-President del Centre Dr. Josep Murillo, a la curva Cantarranas. Passaren un dia per demés divertit. Es serví un suculent apat i es ballaren Sardanes, portant-se també a terme diversos entreteniments, de bon gust, que foren la delectança dels assistents, els quals, en fer-se fosc, sentien de tot cor que acabés tan aviat un dia del que en servaran un record inesborrable. La Comissió de Festes del CENTRE donat l'èxit d'aquesta, n'està organitzant ja d'altres la primera de les quals té el propòsit de fer-la a una de les millor platjes de les rodalies.

GROP CATALUNYA.— El dia 3 de

l'actual, va celebrar-se Consell General Reglamentari i d'eleccions, renovant-se, per meitat, els càrrecs del Consell Directiu. Resultaren elegits els següents senyors: S. Carbonell i Puig, Conseller en Cap; Jaume Sais Julià, Secretari de Correspondència; Josep Bruna Ferrando, Tresorer; Gabriel Corderch Trius, Arxiver; Pere M. Casany, Bibliotecari; Alfred Payrats Ferrer, Delegat de la Secció Artística; Joan Pinyot March, Delegat de la Secció de Sanatori i Beneficència; Ramir Carbonell i Ros, Delegat de la Secció d'Esports i els Srs. Joan Vidal, Joan Eseudé, i Cristófer Vives, sots-delegats de les Seccions, respectivament.

L'Orfeó iniciarà la primera quinzena d'agost, els Concerts de Repas, els quals, periodicament, es celebraren en el futur. El Quadre Escènic té en preparació l'obra lírica de Rossinyol i Morera, "L'Alegria que Passa", per a propera data.

El CONSELL NACIONAL DE CATALUNYA no pot ésser la continuació d'aquell règim d'autonomia de la Generalitat, ja superat. Pel mig hi ha una experiència massa dolorosa i no seria tampoc el que reclamen els moments presents.

El CONSELL NACIONAL DE CATALUNYA, ha d'ésser el Govern de l'ESTAT LLIURE DE CATALUNYA, és a ixí com s'interpretaran fidelment els anhels de llibertat que tots sentim.

No pot ésser de cap de les maneres la personificació d'una Catalunya espanyola o espanyolitzada, sinó d'una Catalunya ben catalana, com ens la imaginem cada ú de nosaltres, en nostre interior, rica i plena, lliure i sobirana.

La llibertat condicionada no és llibertat. La Llibertat de Catalunya sols té una expressió: la **independència de Catalunya**.

S'ha de dir, s'ha de conèixer i s'ha de proclamar als quatre vents, que volem la independència de nostra Pàtria i treballem per ella. Que s'hi arribi o no s'hi arribi, res hi fa per a treballar per assolir-la; el contrari seria tant com confessar la nostra derrota abans de comensar la lluita. Totes les forces catalanes han de convergir a aquest propòsit i únicament així, podrem estructurar la verdadera unió i capacitar un verdader CONSELL NACIONAL.